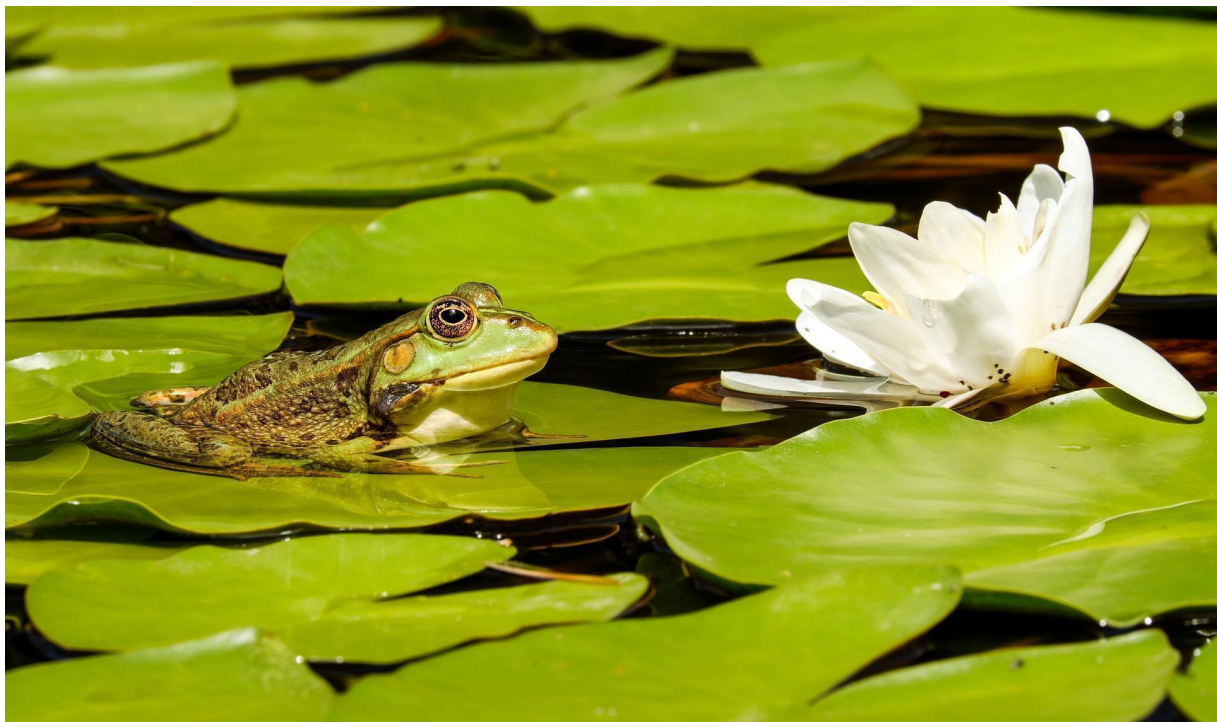

Groene Opkikker

Editie 2025 - 2

Algemene informatie

IVN – Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen.

Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu het vergroten, gericht op een duurzame samenleving.

Een middel om dit te bereiken is natuur-, milieu-educatie en duurzaamheid.

Voor Woerden en omgeving zet een aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen, lezingen en excursies te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 20,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 25,00 per jaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar. En het landelijk blad Mens en Natuur van het IVN

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 15,00 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie ivnsecretariaat.woerden@gmail.com of www.ivn.nl/woerden of onze Facebookpagina.

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en omgeving.

No. 2025– 2

Redactie

Wout Nagel
Janny Kruitbosch-van Vulpen
Vivian van Deel

De redactie verandert soms iets in uw tekst met als doel meer leesplezier.

E-mailadres

ivn.groeneopkikker@gmail.com

Foto's

Gemaakt door de redactie, tenzij anders vermeld.

Kopij vóór 1 oktober 2025

Inhoudsopgave

4 Redactie

4 Zomer-editie

4 Vacature redactie Groene Opkikker

4 Gevraagd: nieuw redactielid

4 Nieuwe leden

4 Landelijke leden, leden en jeugdleden

5 Bestuur

5 Bestuur gaat door

5 Contributies en donaties 2025

6 Biodiversiteitsteam

6 Tienduizend bomen niet extra beschermd

7 Vogelkijkgroep

7 Voorjaar op Lesbos

8 Plantenwerkgroep

8 Activiteiten Plantenwerkgroep

9 Jeugdnatuurgroepen

9 Buitenbanjers/Plus tot en met juni

14 Nieuws uit de omgeving en IVN-land

14 Groene jaarkalender 2025

14 Ontdek Nederland door de ogen van een natuurgids

14 Bezuiniging op Nationale Parken van tafel: waarde van educatie en communicatie erkend

15 Column

15 Schepnetten en muggenlarven

16 Uit Fluitenkruid, KNNV

16 Nachtvlinders wie kent ze niet!!!

17 Over Fluitenkruid

19 Uit het AD Groene Hart of WC Kontak

19 Nuttige harkwesp verkozen tot Insect van het Jaar

19 Bijen zijn een dankbaar volkje

20 Vlinder delft het onderspit: in 30 jaar helft minder geteld

21 Vlinders houden van nectar, of van een dode muis

21 Het lijkt erop dat de bekendste ree van Woerden een vriendje heeft gekregen.

22 Mysterie: waarom er minder bermen worden gemaaid

22 Dit helpt tegen naaktslakken in de tuin volgens Woerdenaren

23 Mannetjeskikkers kwaken nog eventjes op vol volume

24 Inheemse planten in je tuin trekken tal van insecten

26 Om te onthouden

26 Handige websites

27 Organisatie

27 Bestuur

27 Coördinatoren van de werkgroepen

27 Leden/donateurs

Redactie

Zomer-editie

In deze editie zijn er niet zoveel verslagen van de werkgroepen om allerlei redenen, o.a. omdat er bijvoorbeeld geen bijeenkomsten zijn geweest. Als redactie vinden we het altijd fijn om van elke werkgroep iets te ontvangen, omdat het mogelijk leden inspireert om ook eens deel te nemen aan een bijeenkomst.

Gelukkig is er een doorstart van het bestuur zoals u kunt lezen in de bijdrage van het bestuur. Zoals al langere tijd zoekt IVN Woerden nieuwe bestuursleden.

Er zijn genoeg lezenswaardige artikelen, vooral wat we zo in de loop van de maanden uit de media halen. Voor sommigen kan het bekend zijn, maar niet iedereen leest dezelfde krant en wij denken dat het zinvol is om deze artikelen te plaatsen.

We zouden het leuk vinden om vaker stukjes van leden te ontvangen met hun beleving van de natuur. Zie het stuk van Antoine van Dijk over hun vakantie op Lesbos.

Wij wensen iedereen veel leesplezier en een fijne, mooie zomer.

Namens de redactie, Wout Nagel

Vacature redactie Groene Opkikker

Gevraagd: nieuw redactielid

Houd jij van verhalen verzamelen, leuke teksten schrijven en heb je gevoel voor taal? Dan zoeken we jou! We zoeken namelijk een nieuw redactielid voor de Groene Opkikker.

We maken 3 keer per jaar een editie. Voor elke editie komen we ongeveer 3 à 4 keer bij elkaar om alle items te bespreken en uit te werken.

We werken met Google Drive waardoor je eenvoudig thuis aan de Groene Opkikker kan werken. Het is hiervoor wel handig dat je digitaal vaardig bent.

Heb je interesse of vragen? Neem contact met Wout Nagel via ivn.groeneopkikker@gmail.com of via 0622926472.

Nieuwe leden

Jeugdleden:

Soki van Son
Lars van der Wind
Evy Spruit
Fabian de Nicolo
Anne-Sofie Verlaan

Donateur: geen

Lid - landelijk:

Rob Kunnen
Bastiaan van Kesteren
Marian Vink
Patricia Meerveld

Bestuur

Bestuur gaat door

Na de bestuurscrisis die in januari van dit jaar is ontstaan door het aftreden van 3 van de 4 bestuursleden, is er toch nog een Algemene Ledenvergadering gehouden op 27 maart. Ondanks de berichtgeving van de bestuurscrisis in de vorige Groene Opkikker was de opkomst bij de ALV bedroevend slecht. Totaal waren er slechts 18 leden. Vanuit de aanwezigen kwam er echter geen oplossing voor de ontstane situatie. Na wat heen en weer gepraat hebben aan het einde van de vergadering twee oud-bestuursleden André van Kleinwee en Henk Veldhuyzen aangeboden om de vereniging niet te laten vallen en terug te komen in het bestuur op interim-basis. Ook de secretaris, Rob van Son, heeft aangegeven toch nog op de achtergrond wat werkzaamheden te verrichten.

Op 10 juni is het interim-bestuur bij elkaar gekomen, waarbij ook Marianne Christiaanse weer is aangeschoven. Met zijn vijf-en zullen we de vereniging voorlopig draaiende houden, waarbij de belangrijkste taak nu is het zoeken naar leden die het bestuur een definitieve vorm gaan geven. Een zeer moeilijke opdracht, maar hopelijk zullen er toch leden opstaan die onze vereniging draaiende willen houden.

Het bestuur ziet er dus nu als volgt uit:

André van Kleinwee	Interim-voorzitter
Rob van Son	Secretaris
Walter Hoes	Penningmeester
Henk Veldhuyzen	Lid
Marianne Christiaanse	Lid

Overigens is er wel afgesproken om als bestuur alleen bij elkaar te komen als er ook wat te bespreken valt en dus niet meer op maandelijks basis. Hopelijk is deze opzet voor leden, die mogelijk willen toetreden tot het bestuur, een reden om zich aan te melden.

Walter Hoes

Contributies en donaties 2025

Beste leden, donateurs en ouders/verzorgers van jeugdleden van het IVN Woerden, het jaar 2025 is alweer op gang en zo ook de activiteiten van onze vereniging met de bijbehorende uitgaven voor het organiseren van die activiteiten.

Tijdens de Algemene vergadering 2024 van Leden en Donateurs van het IVN Woerden zijn de contributie en donatiebedragen voor het jaar 2025 (onveranderd) vastgesteld:

- Leden € 25,00.
- Donateurs € 20,00 (minimaal)
- Jeugdleden € 15,00

Ik wil u vriendelijk verzoeken om het voor u van toepassing zijnde bedrag z.s.m. over te maken op onze Triodos bankrekening NL87TRIO0390467413 ten name van IVN Woerden. Wilt u, om misverstanden te voorkomen, de naam van het (jeugd)lid/donateur vermelden?

Peter Mouthaan (administrateur)

Tienduizend bomen niet extra beschermd

Als het aan coalitiepartij Progressief Woerden (PW) ligt, worden grote bomen beter beschermd. Maar de gemeente voelt daar niets voor, tot grote teleurstelling van PW en het Biodiversiteitsteam.

Woerden komt na de zomer met een nieuwe bomenverordening.

Vooral grote bomen zijn in Woerden momenteel vogelvrij, meent PW. De coalitiepartij diende vorig jaar een initiatiefvoorstel in om te voorkomen dat dit belangrijke groen, voornamelijk grote, niet-monumentale bomen, zomaar gekapt kunnen worden.

De fractie vindt het hoog tijd voor een nieuwe bomenverordening. De huidige, die dateert uit 2010, werkt met twee lijsten waarop beschermde en monumentale exemplaren staan. Een voorbeeld van de laatste zijn de kastanjabomen op het Exercitieveld. Wanneer je er hiervan een wilt kappen, moet je een vergunning aanvragen.

Deze verplichting geldt niet voor bomen met een stamdiameter van 40 centimeter of meer. Dat zijn er in Woerden, waar ruim 34.000 bomen staan, naar schatting 10.000. En die zijn heel belangrijk, aldus PW. "Ze hebben grote natuurwaarden", zegt raadslid Marjolein Dodewaard. Als het aan PW ligt, moet iemand die een boom met een doorsnede van minimaal 40 centimeter wil kappen, voortaan eveneens een vergunning aanvragen.

Daarnaast pleitte de fractie voor een herplantplicht en, in uitzonderingsgevallen, een verplichting tot betalen van een vergoeding. Dat geldt ook voor bomen vanaf een diameter van 40 centimeter op particuliere grond. Om te voorkomen dat opnieuw een inventarisatie gemaakt moet worden van beschermbare bomen, stelde de partij bovendien voor de twee bestaande lijsten samen te voegen tot een nieuwe lijst en deze wél bij te houden.

In een brief aan de gemeenteraad laten burgemeester en wethouders weten de oude bomenverordening op een aantal punten te willen aanpassen. Zo stelt het college onder meer voor de gekapte bomen die op de huidige twee lijsten staan te verwijderen van die lijsten, bomen die vanwege herplantplicht herplant zijn op te nemen op de lijsten en pragmatisch bomen toe te voegen op de twee bestaande lijsten.'

Alle ruim 34.000 bomen 'opnieuw beoordelen is tijdrovend en intensief werk', aldus het college. Het idee van Progressief Woerden om bomen vanaf een diameter 40 centimeter beter te beschermen, is niet overgenomen. PW en het Diversiteitsteam betreuren dit. "Van ons voorstel is heel weinig overgenomen." Het college komt niet eens halverwege van wat wij willen. "Ze komen alleen met een update van de bestaande lijsten."

Het Biodiversiteitsteam Woerden vindt de gedachte van Progressief Woerden om grote bomen te beschermen 'heel interessant'. Woordvoerder Ton Rullman mist in het schrijven aan de gemeenteraad waarom het voorstel van PW is afgeschoten. "Ik ben overtuigd van de goede wil van de gemeente, maar ik mis de onderbouwing." Rullman is blij dat Woerden de bestaande bomenlijst gaat herzien. "Een eerste stap, maar er is meer nodig." Bomen zijn belangrijk. "Mensen houden van bomen."

Volgens een woordvoerder van de gemeente is het een mooi initiatief van de coalitiepartij om bomen te beschermen, maar bleek het 'heel wat voeten in de aarde te hebben.' "Er zou bijvoorbeeld administratief en juridisch veel bij komen kijken als je bomen op privéterrein met deze regelgeving wilt beschermen." "Dat zou veel mankracht en dus geld kosten", legt een woordvoerder uit. Het initiatiefvoorstel was al eerder besproken tijdens een politieke avond, maar kreeg toen geen steun.

Bron: Kontakt Woerden

Vogelkijkgroep

Voorjaar op Lesbos

Vanwege de hete zomers van de afgelopen jaren, gingen we dit jaar vroeger naar het zuiden. De dochters wilden graag naar Griekenland en voor ons stond Lesbos op het verlanglijstje, de keuze was snel gemaakt. Eind april was het zover. Een weekje naar de zon dachten wij, maar de start was fris. Er stond veel wind en zo nu en dan viel er een klein buitje bij een temperatuur van zo'n 16 graden. De bikini's en de zwembroek konden nog even in de tas blijven. Niet getreurd want Lesbos heeft meer te bieden: leuke dorpjes, mooie landschappen, lekker eten en vooral heel veel natuur. We hadden een auto gehuurd en hebben zo het eiland verkend en heerlijke wandelingen gemaakt.

Bij aankomst bij ons hotel werd direct duidelijk dat er op dat moment voornamelijk vogelaars op Lesbos verbleven. Ik kreeg van de eigenaar een kaart van het eiland met alle vogel-uitkijkpunten en welke soorten er gezien konden worden. We waren in het hotel het enige gezin. Het algemene toeristenseizoen moest nog beginnen. Het was rustig en lang niet alles was open. We zaten mooi centraal op het eiland dicht bij het vissersdorpje Skala Kalloni. Dit ligt aan een baai en daaraan grenzen de zoutpannen.

Wanneer je zoutpannen zegt, denk je natuurlijk flamingo's en deze waren in overvloed aanwezig. Daarnaast lepelaars, grote en kleine zilverreigers, zwarte ooievaars en veel steltlopers (zoals kemphanen, steltkluten, bosruiters en groenpootruiters). Bij en rond de nabijgelegen rivier die uitmondt op de baai waren andere soorten te vinden: woudaap, ralreiger, visdief, dwergstern, kleine plevier, grote en kleine karekiet, bijeneter, klapekster, klauwier, tapuit, kuifleeuwerik. Daarnaast diverse roofvogels zoals de slangenarend, roodpootvalk en kiekendief.

Bij ons hotel was het 's ochtends leuk om te zien dat diverse gasten (vogelaars) hun mobiel op het balkon legden en de inmiddels bekende Merlin app gebruikten om vogelgeluiden op te nemen. De nachtegaal, cetti's zanger, spotvogel, boerenzwaluw, huiszwaluw, huismus en grauwe gors waren de soorten die zich overdag bij het hotel lieten horen.

Iedere avond na het eten liepen we langs een groepje vogelaars die midden in het dorpje stonden te wachten met hun ogen gericht op een schoorsteen. De reden was een kerkuil, die daar zijn nest had en na zonsondergang de schoorsteen verliet om in de directe omgeving op jacht te gaan. Wanneer we terugliepen naar ons hotel hoorden we telkens een korte melodieuze roep "tsjoe" en dat klonk uit vele richtingen. Het bleek te gaan om dwergooruiltjes. Door een gast werd ik gewezen op een slapend exemplaar direct bij ons hotel. Perfect gecamoufleerd en maar 20 centimeter groot en zittend tegen de boomstam. Ik zou hem zelf nooit hebben gevonden.

Lesbos is in het voorjaar volop genieten voor natuurliefhebbers en vooral vogelaars. Wat we gezien hebben is te veel om op te noemen en de laatste dagen brak de zon gelukkig ook nog door!

Tekst en foto's: Antoine van Dijk

Plantenwerkgroep

Activiteiten Plantenwerkgroep

De plantenwerkgroep is dit jaar van start gegaan met een knoppenexcursie in het Brediuspark en met een rondje door de Educatieve tuin van Bredius voor de stinsenplanten. In april hebben we de vroege bloeiers bestudeerd. In mei zijn we weer begonnen met onze inventarisaties: een boerensloot in Zegveld en voor het vierde achtereenvolgende jaar de bermen van de Cattenbroekerplas. De Cattenbroekerplas is ongeveer 15 jaar geleden ontstaan na een zandwinning. Vooral bij de Potterskade ligt nog veel zand op de bermen. Je vindt daar nog steeds de Gewone ossentong, Slangenkruid en Grijskruid. Planten die je normaal gesproken niet tegenkomt in het Groene Hart, maar die hier een jaar of wat geleden ingezaaid zijn en zich vanwege het zanderige milieu weten te handhaven.

Als je meer van planten wilt weten, ben je van harte welkom bij een van onze bijeenkomsten. Stuur dan een mailtje naar cobie.vanderhoek@gmail.com

Wil je meer weten over de plantenwerkgroep, of meedoen? Klik dan op <https://www.ivn.nl/afdeling/woerden/plantenwerkgroep/>

Cobie van der Hoek,
coördinator

Jeugdnatuurgroepen

Buitenbanjers plus februari

De laatste zware wilgen worden gezaagd in het buitenbanjer terrein. De dikste staken worden gebruikt als staander voor het nieuwe wilgenscherm. De overige wilgentakken worden gebruikt om te vlechten. Het begin is er. Wordt vervolgt.

Buitenbanjers maart

Zaterdag 1 maart zijn de buitenbanjers weer actief geweest op het landgoed Bredius. Er zijn aan de rand van een beplantingsvak zware hazelaars gezaagd en opgeruimd. Voorlopig zit het zaagwerk er op. Het voorjaar komt eraan voor weer andere leuke natuuractiviteiten.

Nieuwe Buitenbanjers: Lars van de Wind en Suki van Son heel veel natuur plezier bij de Buitenbanjers

Buitenbanjers plus maart

De Buitenbanjers plussers zijn verder gegaan aan het wilgen-vlechtscherm in het Buitenbanjer terrein. De stapel wilgentakken in het terrein is aardig geslonken en verwerkt in het scherm. De wilgentakken die niet gebruikt konden worden, zijn weer op de takkenril gestapeld.

Buitenbanjers april

De eerste zaterdag van april was er een nieuwe activiteit voor de IVN Buitenbanjers. In het landgoed Bredius hebben de Buitenbanjers aan de hand van een natuurbingo kaart verschillende planten, dieren en vogels op moeten zoeken. Bij het vinden kon deze worden afgestreept op de natuurbingo kaart. Tijdens de zoektocht werden er ook nog enkele natuurvragen gesteld plus een luistervraag "wat hoor je allemaal".

Noa werd vandaag in het zonnetje gezet, want ze is al 5 jaar Buitenbanjer.

Buitenbanjers plus april

De activiteiten van april voor de Buitenbanjers plus groep is het vervolg van het vlechtwerk van het wilgenscherm. De achtergebleven wilgentakken van maart waar het vocht inmiddels uit was, maakt het vlecht lastiger. De takken buigen moeilijker om deze tussen de palen te vlechten. Maar met vele handen en wat trek- en duwwerk gaat het toch lukken. In ons Buitenbanjers terrein zijn de graspaden gemaaid met de bosmaaier en zijn er enkele jonge nieuwe bomen voorzien van water.

Buitenbanjers mei

De activiteit van mei was het maken van bloemmatjes van oud papier en zaadbommen. Eén dag voor de activiteit hebben we oud papier in het water gezet om op de dag nieuw papier te scheppen voor de bloemmatjes. In een speciaal rekje werd de natte papierpulp geschept. Daarna moest het vocht er uit gedrukt worden en gingen de bloemzaadjes op het natte papier tussen twee katoenen lapjes stof. Nu was het tijd om het te laten drogen aan de waslijn. In de tussentijd werd er van klei zaadbommetjes gemaakt waar ook bloemzaden in werden verpakt. De Buitenbanjers kunnen thuis het bloemmatje in de tuin leggen en zaadbommetjes in de grond stoppen om van de zomer de bijen en vlinders van voedsel voorzien.

Nieuwe Buitenbanjers: Evy Spruit en Fabian de Nicolo. We wensen beiden veel natuurplezier

Buitenbanjers plus mei

Alle dikke takken zijn inmiddels verwerkt in het scherm. Nu zijn de zijanten aan de beurt om de dunne takken te verwerken. Het is mooi om te zien dat de groep enthousiast bezig is om van wilgentakken die in de winter gezaagd zijn, weer iets leuks en duurzaam te maken.

Buitenbanjers juni

Als afsluiting voor de zomervakantie en ons 3de lustrum van de Buitenbanjers zijn we met elkaar per trein naar het natuurgebied en een prachtige waterspeeltuin het Steinse groen in Gouda geweest. Hier konden ze heerlijk ravotten en zich uitleven. We hebben met de groep een geweldige dag gehad. in de middag keerde de Buitenbanjers moe en voldaan weer richting Woerden.

Buitenbanjers plus juni

Een zeer warme zaterdagmiddag van 30 graden, het was te warm om iets te doen. Ook voor de Buitenbanjers plus groep een afsluiting voor de zomervakantie met frisdrank, nootjes en chips. En dan zijn er altijd wel plussers die nog iets willen doen in het Buitenbanjer gebied. Zoals overhangende takken knippen en/of de laatste takken opruimen.

André van Kleinwee
Coördinator jeugdnatuurgroepen de Buitenbanjers en Buitenbanjers plus

Nieuws uit de omgeving en IVN-land

Groene jaarkalender 2025

IVN Landelijk heeft weer een nieuwe groene jaarkalender gepubliceerd. Deze kalender kun je gebruiken om aan te haken op (inter)nationale dagen of periodes die in het teken staan van natuur en duurzaamheid. De dagen kun je ook terugvinden in de agenda op Ons IVN en worden regelmatig meegenomen in de agenda van de Stuifmail (maandelijkse nieuwsbrief voor actieve leden en bestuursleden).

Je vindt de hele agenda hier:

https://www.ivn.nl/app/uploads/sites/182/2024/12/IVN-Groene-Jaarkalender-2025_1.pdf.

Augustus

19 Internationale dag van de fotografie
20 Wereld muggendag
22 Nachtvliedernacht
31 Dag van het buiten eten
31 Nacht van de vleermuis

September

1-30 Beleef Weken
2 Duurzame Dinsdag
5 Internationale dag van de liefdadigheid n.t.b. Fête de la Nature
12 Mindfulness Dag
13-14 Open Monumentendag n.t.b. Bodemdierendagen
20 World Cleanup Day
22 Start herfst
22 Autovrije dag
27 Burendag
27 Europese dag van de Paddenstoel
28 Wereld rivierendag
28 Wereld zeedag n.t.b. Nationale spinnentelling n.t.b. Nationale egeltelling

Ontdek Nederland door de ogen van een natuurgids

Er is een vernieuwde IVN Natuurroute app. Een wandeling wordt nog leuker als je weet wat je ziet! En dat is precies wat IVN mogelijk maakt met de vernieuwde IVN Natuurroutes app. Met deze gratis app ontdekken wandelaars en fietsers bijna 200 natuurroutes in heel Nederland – verrijkt met verhalen, geluiden en weetjes over de natuur en cultuurhistorie van het landschap. Voor ervaren natuurliefhebbers of mensen die gewoon graag buiten zijn: elke tocht verandert in een leerzame en verrassende natuurbeleving. Lees meer op: <https://www.ivn.nl/ivn-natuurroutes-app/>.

Bezuiniging op Nationale Parken van tafel: waarde van educatie en communicatie erkend

Het kabinet was van plan om te bezuinigen op de belangrijke Nationale Parken. Met opluchting en dankbaarheid werd vorige week het nieuws bekend dat de Tweede Kamer het amendement heeft aangenomen waarmee de bezuinigingen op educatie en communicatie in de Nationale Parken van tafel zijn. Een belangrijke en verstandige beslissing. Hiermee erkent het Rijk de enorme waarde van natuur voor de samenleving én de noodzaak om mensen daarbij te betrekken. Lees meer op: <https://www.ivn.nl/nieuws/bezuiniging-nationale-parken-van-tafel/>.

Column

Schepnetten en muggenlarven

Deze week was het weer zover! De Slootjesdagen van IVN.

Als educatiemedewerker laat ik dit soort dagen niet zomaar voorbijgaan. Gewapend met een bolderwagen vol emmertjes, schepjes, zoekkaarten en loepjes liep ik samen met een stel kinderen vol goede moed naar een mooie stek om te prutten in de sloot.

Het was een vermakelijke middag met kinderen die er vol in doken, niet in het water, maar in het ervaren. Ze konden niet wachten om te starten. Na een korte instructie, want met 'gewoon' scheppen haal je zeker wat naar boven maar met een juiste techniek gaat het nóg beter, konden ze eindelijk aan de slag!

Er werd van alles opgeschept. Van baby rivierkreeften tot rattenstaartlarven en van eenogige kreeftjes tot larven van juffertjes. Maar ook mega veel watervlooien en groene flab!

De emmers raakten alsmaar voller en werden regelmatig geleegd om nieuwe vondsten een plek te geven. De beestjes die een naam hadden gekregen (officieel of verzonnen) werden overgeheveld in een aparte bak: de vondstenbak. Er werd geschept met enthousiasme en plezier. Je zag aan de kinderen dat ze steeds meer durfden naarmate ze meer het schepnet in het water deden. Boven alle emmers hingen kinderhoofdjes die aan het speuren waren naar diertjes. Kijk eens juf! Wat is dit nou weer?! Oh, nog een rivierkreeft! Ik heb alleen maar modder geschept! Getsie!!

Elk jaar komen de Slootjesdagen terug en elk jaar zal ik het met veel plezier vieren. Samen ontdekken, leren en ervaren. Hoe leuk is dat?!

Tekst en foto, Romy Spruit

Nachtvlinders wie kent ze niet!!!

"In Nederland leven meer dan 2400 soorten vlinders." Een groot deel daarvan zijn macro-nachtvlinders (ongeveer 865 soorten) of micro-nachtvlinders (heel kleine vlindertjes, ruim 1480 soorten). Er leven nu nog ca. 53 soorten dagvlinders in ons land.

Het verschil tussen dag- en nachtvlinders lijkt heel simpel: dagvlinders vliegen overdag en nachtvlinders 's nachts. Maar dat is niet helemaal waar, want er zijn ook nachtvlinders die overdag vliegen: de dagactieve nachtvlinders. Nachtvlinders zijn vaak minder opvallend gekleurd, maar er bestaan ook hele felgekleurde nachtvlinders. "Om echt zeker te weten of je een dagvlinder of een nachtvlinder hebt gezien, kun je kijken naar de voelsprietten (antennen) of de stand van de vleugels." Zie bron:

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/vlinders-herkennen/dagvlinder-of-nachtvlinder>

Dagvlinder

Nachtvlinder

Ook in Woerden, Harmelen en Zegveld vliegen in de nachtelijke uren de nodige nachtvlinders. Om beter zicht te krijgen op wat hier leeft, gaan we van start met de "**Nachtvlinderestafette**". Dit project hebben we afgekeken van bewoners in stadsdeel Amsterdam-Noord met de naam "Nachtvlinder-Karavaan".

Hoe werkt het?

Om nachtvlinders te onderzoeken zijn er twee methodes; met een wit laken en lamp of met een nachtvlinderval. Wij gaan of beter u gaat met de nachtvlinderval aan het werk. De KNNV Woerden is eigenaar van de kistval.

De val bestaat uit een speciaal ingerichte kist waar de vlinders wel in kunnen maar er zonder onze hulp niet meer uit. De vlinders komen af op het felle licht boven in de kist. Onderin liggen eierdozen waaronder de nachtvlinders zich verstoppen. De volgende ochtend worden de dozen voorzichtig opgepakt en kan de vangst worden bewonderd. Na eerst een fotosessie voor de determinatie gaan de vlinders weer vrijuit. Simpel en vooral leuk om te doen voor jong en oud. Via internet of de coördinator geeft u de waargenomen soorten door. Daarbij wordt gevraagd om minstens twee soorten op te zoeken waar de rups van de vlinder van eet.

Hoe werkt de estafette verder?

Iedereen kan meedoen! Wil je een nachtje de kistval in jouw tuin, dan schrijf je je in via internet of de centrale coördinator. In een overzicht op de website van de KNNV Woerden kun je zien wanneer de kistval beschikbaar is en kun je een nacht uitkiezen. Afhankelijk van de weerssituatie (als het regent of hard waait, laten we de kist binnen of staat de kistval overdekt) plaatsen we de kistval. Ook zie je waar de kistval is geweest zodat je de kistval zelf kan ophalen of onderling e.a. te regelen.

Bij de kistval zit een kabelhaspel voor de stroomvoorziening en uiteraard ook een gebruiksaanwijzing. De centrale coördinator is tevens helpdesk. Wil je meedoen, stuur dan naam en adres alvast naar nddaemen@ziggo.nl.

Binnenkort volgt meer informatie en kijk ook eens op:
<https://www.tuinparkbuitenzorg.nl/nachtvlinderkaravaan>

Norbert Daemen

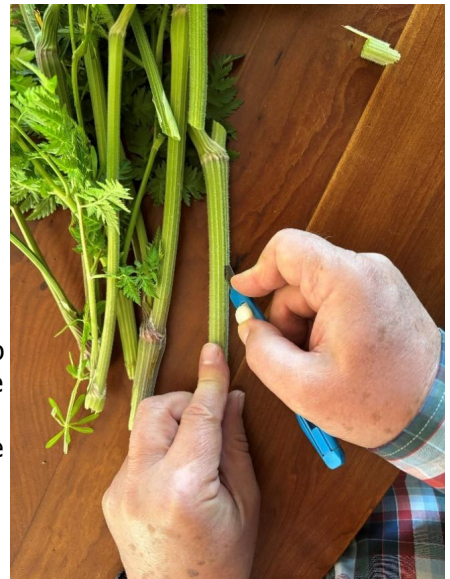
Ook nachtvinders kunnen mooi gekleurd zijn.

Zie ook <https://www.vermandel.com>

Over Fluitenkruid

De hele lente hebben grote delen van Woerden weer vol gestaan met de mooie bloemen van fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*). De naamgever voor ons dierbare kwartaalblad. Wat is er mooier dan eens dieper op die prachtige plant in te gaan. En met name op het bijzondere deel van de naam, namelijk de fluit. Kun je inderdaad van fluitenkruid zo gemakkelijk een fluit maken? Het antwoord is: Ja, dat kan. Hoe dat moet, dat heb ik van mijn vader geleerd. In de foto laat ik zien hoe je dat doet.

Je kiest een verse stengel van een fluitenkruid plant. Daaruit haal je een stuk waarbij het bovenste deel is afgesloten door een knoop (een bladaftakking). De holle buis is daar dicht. Zorg ervoor dat de rest van de stengel hol is en liefst zo lang mogelijk. Pak dan een scherp mesje. En maak tussen de nerven van de stengel een lange overlangse snee. De snee moet de holle ruimte in de buis raken. Dat is alles. Als je daarna hard in de holle buis blaast, ontsnapt de lucht door de lange snee die je overlangs hebt gemaakt. Dit geeft een harde fluittoon. Zorg ervoor dat de snee heel dun is. Liefst gebruik je een scalpel of iets dergelijks. Een aardappelmesje is vaak al te dik. De lucht ontsnapt dan zonder een trilling te veroorzaken.

Naast dit handzame instrument, dat je van fluitenkruid kunt maken, is het gewoon ook een mooie plant. Hierbij wat details van de bloemen van Fluitenkruid, vrij naar Wikipedia met foto's van mijzelf, gemaakt met behulp van mijn binoculair. Fluitenkruid komt in Nederland en Vlaanderen algemeen voor, in het bijzonder op plaatsen die met gras begroeid zijn. De plant komt talrijk voor in wegbermen die hierdoor wit gekleurd worden.

De schermen zijn samengesteld uit witte bloempjes die tamelijk vroeg in het jaar bloeien. De stengels zijn hol en gegroefd en vaak rood bewaasd. De plant is behaard en kan 1,5 meter hoog worden. De bloem is wit en heeft een doorsnede van 3-4 mm. Elk bloempje heeft een omwindseltje en vijf kroonblaadjes. Er zijn per bloempje één grote, twee kleinere en twee kleine kroonblaadjes. De bloemen vormen samengestelde schermen met acht tot vijftien schermstralen. Elke bloem heeft ook vijf meeldraden en twee vruchtbeginsels. Vooral in de knopfase kun je de 5 meeldraden nog goed zien (zie bijgevoegde foto), daarna vallen vaak een of meerdere meeldraden af. De bloeiperiode loopt van april tot juni. De bladeren zijn twee- tot drievoudig geveerd, de onderzijde is zacht-behaard.

Fluitenkruid heeft donkerbruine, cilindervormige splitvruchten met een geribde snavel.

Tekst en foto's Kees Theunis

Uit het AD Groene Hart of WC Kontakt

Nuttige harkwesp verkozen tot Insect van het Jaar

De harkwesp heeft de titel Insect van het Jaar gewonnen. Insectendeskundige Aglaia Bouma meldde dat gisteren in de radio-uitzending Vroege Vogels.

De harkwesp is de grootste graafwesp in Nederland. De wesp leeft niet in kolonies, maar maakt een eigen nestje voor haar jongen. „In zo'n nestje legt ze op een gevangen vlieg, een ei”, legt de wedstrijdorganisatie uit. „Voor de snel uitkomende larve gaat de moeder op zoek naar nieuwe vliegen. Ze brengt steeds meer en grotere prooien naar het nest. "In één week is de larve volgroeid, spint ze een cocon en verpopt ze."

Andere genomineerde insecten waren de sneeuwspringer, gewone perenbladvlo, kleine knotsprietkever en de schaamluis. De wedstrijd moet de waardering voor insecten vergroten. „Ze ruimen afval op, zijn voedsel voor andere dieren en bestuiven planten."

Bijen zijn een dankbaar volkje

Nationale telling: braakliggend stukje grond of tegelvoeg biedt al soelaas

Het is te droog voor ze, te koud of ze hebben te weinig voedsel. Met de bij is eigenlijk altijd iets loos, maar tijdens de Nationale Bijentelling 2025 is er ook iets positiefs te melden.

Al 53 jaar is Bas Sprengers uit Driebergen imker. Hij heeft vijf bijenvolken, wat betekent dat hij al gauw zorgt voor tienduizenden bijen. En ja, hij heeft de afgelopen decennia zeker een hoop zien veranderen, zegt hij. „Door verstedelijking en eenzijdige landbouwgrond zijn er minder bloemen. In bloemen zit stuifmeel, daar leven bijen van. "Haal je hun voedsel weg, dan vertrekken de bijen ook."

Denk je aan de bij, dan zien de meeste mensen de honingbij voor zich. Maar met die beestjes hoeven we geen medelijden te hebben, volgens Sprengers: „Dat zijn huisdieren, die kun je vertroetelen door ze bijvoorbeeld suikerwater of eiwitrijk voedsel te geven. "Of het gezond is, is een ander verhaal, maar je houdt ze in leven."

De wilde bijen daarentegen, die zoeken hun eigen weg. In Nederland komen bijna 360 bijensoorten voor, ruim de helft daarvan is bedreigd, 34 soorten zijn in Nederland verdwenen. Door een halfuurtje bijen te tellen in uw eigen omgeving, tot en met vandaag, kunt u onderzoekers helpen meer informatie over bijen te verkrijgen. De resultaten van de telling worden gebruikt om te zien waar de verschillende bijensoorten voorkomen in Nederland en of die aantallen toe- of afnemen.

Verbetering

David Kleijn, hoogleraar plantenecologie en natuurbeheer in Wageningen, doet al jaren onderzoek naar de bij en ziet dat er zeker ook verbetering op kan treden, mits de juiste maatregelen genomen worden. „Sinds 2018 proberen we in Zuid-Limburg een landschap beter te maken voor bijen. Dat doen we samen met twee gemeenten, boeren, drie natuurbeschermingsorganisaties en de provincie. "Onder andere de in Nederland eerder uitgestorven boshommel is in dit gebied sinds enkele jaren teruggekeerd."

Een van de zaken die uit onderzoek naar voren komt, is dat bijen niet alleen meer voedsel (en dus bloemen) nodig hebben, maar ook nestgelegenheid. „80 procent van de soorten nestelt ondergronds. Ze hebben baat bij kale grond, of schrale vegetatie. "Daarom is het makkelijk om een gangetje te graven." Kleijn ziet dat onder andere het waterschap er rekening mee houdt, en daarvan zijn de resultaten snel zichtbaar. „Bijna meteen zie je dat de bijen doen waarvoor ze komen: ze komen op de bloemen af die voor hen zijn blijven staan, of op de goede nestgrond."

Nieuwe bomen

Daarmee is het een dankbaar volkje, ziet ook Imker Sprengers. „Ze reageren snel. "Als imker zie je het ook meteen als de gemeente besluit bijvoorbeeld een nieuwe rij bomen te planten, of als er meer wegbermen worden ingezaaid en minder vaak gemaaid."

Sommige bijensoorten hebben baat bij klimaatverandering; die houden van warmer weer en zijn dus vaker in Nederland te zien. Tegelijkertijd hebben andere soorten er last van, zoals hommels, zegt Kleijn. Die kunnen geen kolonies op de been brengen als het lang nat is, zoals vorig jaar. „En bij bijen die solitair leven, zie je pas later de effecten, omdat hun volgende generatie pas een jaar later uit het ei komt.

Wie zelf iets voor de bij wil doen, kan bloemenmengsels planten of een stukje grond in de tuin braak houden, zegt Kleijn. „Ook nestelen ze graag in voegen tussen tegels. "Het is goed voor hen en je hebt er geen last van." De bijen zullen zich snel melden; imker Sprengers ziet het ook gelijk aan zijn volken. „Dan zie ik een gezond broednest, een koningin die veel eitjes legt, en natuurlijk aan de honing die in de kast komt."

Vlinder delft het onderspit: in 30 jaar helft minder geteld

In ruim dertig jaar zijn vlinderpopulaties met 56 procent afgenomen. Afgelopen jaar was de vlinderstand lager dan ooit. Mensen zien alsmaar minder soorten die normaal gesproken veel voorkomen.

Volgens statistiekbureau CBS en De Vlinderstichting is vijftien van de meest voorkomende dagvlinders in tien jaar met ruim 35 procent afgenomen.

Deze soorten vervullen juist door hun hoge aantallen een belangrijke rol in de natuur, schrijft het CBS. 'Bijvoorbeeld als bestuivers van bloemen en als voedselbron voor andere diersoorten.'

Het gaat onder meer om het icarusblauwtje (een bruin- of blauwgekleurde vlinder) en het groot koolwitje (met witte vleugels, het vrouwtje heeft twee zwarte vlekken op de voorvleugel). Van de veelvoorkomende soorten nam de meerderheid in aantal af, drie soorten namen toe.

In 2024 werden minder zwartspruitdikkopjes en heideblauwtjes gezien dan ooit eerder bij de tellingen. 'Het donker pimperlblauwtje is helemaal niet meer gezien', schrijft het CBS over de donkerblauwe vlinder die beschermd is in Europa. 'De soort lijkt uit Nederland te zijn verdwenen.' Het hooibeestje (oranje met een bruine rand en een oogvlek) werd afgelopen jaar juist het meest waargenomen sinds de tellingen in 1992 zijn begonnen.

Foto, Adri de Groot

Versnippering

De Vlinderstichting en het CBS noemen meerdere redenen voor de achteruitgang. 'De belangrijkste oorzaak is het verlies en de versnippering van geschikte leefgebieden, zoals heide, open duinen en kruidenrijke graslanden.'

Ook worden leefgebieden steeds minder geschikt, onder meer door stikstofneerslag, waardoor open plekken en nectarplanten verdwijnen. Klimaatverandering komt daar nog bovenop, met droogte en soms juist extreme regenval.

Verder laat wetenschappelijk onderzoek zien dat chemische bestrijdingsmiddelen kwalijk zijn voor vlinders.

Met het Landelijk Meetnet Vlinders worden 54 soorten vlinders gevolgd. Sinds 1992 worden de soorten op vaste routes wekelijks geteld.

Vlinders houden van nectar, of van een dode muis

Het gaat slecht met onze vlinders. Veel kunnen we daar niet aan doen, als onbeduidende tuiniers. Maar wel iets: geen gif gebruiken. Insectengif, of het nu tegen mieren wordt gebruikt of tegen wespen, doodt niet alleen de doelgroep, maar is schadelijk voor alle insecten, inclusief vlinders.

Slakken en luizen zien we liever niet, maar de vlinder is altijd welkom. Geen tuin of er staat wel een vlinderstruik die op warme dagen de lucht vult met zijn zoete, kruidige, soms bijna misselijkmakende geur. Vlinderstruiken trekken natuurlijk vlinders.

Vlinders is het niet om de mooie bloemen te doen, maar om de grote hoeveelheid nectar die de vlinderstruik produceert. Maar niet alle vlinders zijn dol op deze nectar. Wie goed kijkt, ziet dat de struik veel vlinders aantrekt, maar van dezelfde soort. Het zijn voornamelijk witjes, atalanta's, kleine vossen en dagpauwogen die je op de pluimen van de Buddleja ziet.

Zoveel vlinders, zoveel smaken, en wie graag een uitgebreide vlinderfauna in zijn tuin ziet, moet variatie in de beplanting nastreven. De kleine vuurvlinder doe je een plezier met herfstasters en het oranjetipje met judaspenning. Blauwtjes en groentjes lok je met klimop, marjolein en tijm.

De oudroze bloemschermen van koninginnekruid zijn populair bij citroenvlinders, landkaartjes en gehakkelde aurelia's. Ook kattenstaarten, hemelsleutels, floxen en kogeldistels zijn essentieel voor de serieuze vlindertuinier. En niet alleen kogeldistels, maar alle distels zijn vlindermagneten.

Het zijn ook niet alleen bloemen die vlinders naar de tuin lokken. Gehakkelde aurelia's en atalanta's zijn dol op afgefallen, rottend fruit. Sommige soorten zijn zelfs geen vegetariër en snoepen van kaas, hondenpoep en dode muizen en ratten. Dat had je niet gedacht hè? Een dode rat, dat is wel even wat anders dan een vlinderstruik.

En nu ik het toch over minder romantische zaken heb: de vlinder ontstaat uit de rups. Wie van vlinders houdt, moet rupsen dus tolereren. Sommige tuiniers raken geïrriteerd bij het aanschouwen van een door rupsen aangevreten blad en veinzen het verband tussen vlinders en rups niet te kennen. Ik heb een kennis die in zijn voortuin een vlinderstruik heeft geplant en die in zijn moestuin de rupsen op zijn boerenkool met chemicaliën spuit. Schizofreen tuinieren zou je dat kunnen noemen.

Het lijkt erop dat de bekendste ree van Woerden een vriendje heeft gekregen.

Het dier dat op Landgoed Bredius leeft, had gezelschap van een mannetje. Of dat nog steeds zo is, is de vraag. De twee dieren kregen namelijk een flinke relatietest voor de kiezen. Niet de Ikea, maar iets anders bracht het mannetje in paniek.

Woerdenaren die vlak bij het Bredius wonen, zagen vorige week een ree langs hun balkon stuiven. In eerste instantie dachten ze dat het om de bekende ree (een vrouwtje) ging, maar later bleek dat dit een bokje was. Dat is een mannetjesree. En dat is nieuws, want voor zover bekend leeft er één ree op het landgoed.

Eerste relatiecrisis?

Maar er was iets mis met het bokje. Het dier rende in blinde paniek het Bredius uit, stak de Oudelandseweg over en sprong in het water van de Rijn. Dat vertelden de bewoners aan Karin van Landgoed Bredius. Wel een wat heftige reactie na een eerste relatiecrisis, maar hé, elk huisje heeft

zijn kruisje. Karin denkt overigens dat er iets anders aan de hand was. "Waarschijnlijk sloeg het dier op de vlucht voor een loslopende hond", vertelt ze.

Het bokje keerde na zijn paniekaanval terug naar het landgoed, maar is nu al een paar dagen niet meer gezien. Dus of de relatie een vervolg krijgt? Dat is de vraag. Karin roept hondeneigenaren op om hun honden aan de lijn te houden op het landgoed.

Mysterie: waarom er minder bermen worden gemaaid

Waarom is het gras bij sommige plantsoenen in Woerden zo hoog en staan de bermen vol onkruid? De groene sprietten schieten de lucht in en de wilde bloemetjes staan in volle bloei.

Verwaarloosd? Nope, het hoge gras is een bewuste keuze van de gemeente Woerden. De kortste uitleg: minder maaien is beter voor de natuur. "Door het gras wat langer te laten groeien, krijgen bloemen zoals madeliefjes, klavertjes en paardenbloemen de kans om te bloeien. "Deze kleurrijke verrassingen zijn een feestmaal voor bijen, vlinders en andere insecten, die onze hulp hard nodig hebben", aldus de website van Maai Minder.

Het resultaat van minder maaien kun je al zien aan de bermen bij de Oostdam en de groenstroken in Molenvliet. De gemeente Woerden maait van de 2.363.500 vierkante meter aan grassen 33.900 vierkante meter niet of minder vanaf het vroege voorjaar. De maaimachines gaan weer aan vanaf eind juni. In die tussentijd krijgen de bloemen en de bijtjes alle ruimte. Behalve op punten waar dat in verband met veiligheid niet kan, zoals kruispunten, speelvelden en bermen langs fietspaden.

Volgens Maai Minder zijn er meerdere voordelen aan weinig maaien. Langer gras biedt bijvoorbeeld bescherming voor de grond, waardoor water minder snel verdampt. Het gazon blijft dan groen, ook als het langere tijd droog is. Verder zorgt meer groen voor meer verkoeling in de zomer. Ook handig: minder maaien kost minder geld.

Onveilige situatie?

Boem is ho! Door hoog gras kan een kruispunt onoverzichtelijk worden voor fietsers, scooterrijders en automobilisten. Daar heeft Maai Minder iets op bedacht: een 'netheidsstrook' van 1,5 meter die wél wordt bijgehouden. Zo kun je als weggebruiker toch goed zien of er iemand aankomt. Gelukkig maar!

Marleen van Amstel-Smits

Dit helpt tegen naaktslakken in de tuin volgens Woerdenaren

Dieren zijn leuk, totdat ze de margrietten in de tuin opeten of hun tandjes zetten in de sla uit jouw moestuin. De naaktslak zorgt nogal eens voor overlast in de (moes)tuin. Maar wat doe je ertegen? Hier zes (diervriendelijke) tips van Woerdenaren. Doe er je voordeel mee!

Banaan en komkommer

Zorg dat er iets in de tuin ligt wat slakken lekkerder vinden dan jouw plantjes. Conny Leeuwenburgh-Visser legt daarom een overrijpe banana in de tuin. "Die wordt opgegeten en mijn aardbeienplanten niet", zegt ze.

Afleidingsmanoeuvre

Aty Jansen van Ditmarsch legt stukjes komkommer in de tuin in plaats van bananen.

"Ze eten de komkommer en laten de planten met rust", zegt Aty.

Naaktslakken houden van komkommers, dus pas op voor je komkommerplant

Zet lavendel in de tuin

Woerdenaar Keimpe Schilstra: "Een paar jaar geleden was ik er helemaal klaar mee. "Rozen werden aangevreten, dahlia's waren zo kapot dat ze niet meer bloeiden en de hosta's zagen er niet uit", zegt Keimpe. Wat wel bleek te werken? "Een natuurlijke vijand, namelijk lavendel."

Niet zo'n lekker luchtje

Volgens Keimpe houden slakken niet van de geur van lavendel (net als Keimpe zelf trouwens) en blijven daarom weg bij planten die erbij in de buurt staan. Nog een bijkomend voordeel is dat de bijen en hommels juist wel gek zijn op de paarse bloemetjes. Keimpe tipt deze website voor meer planten waar slakken niet zo dol op zijn.

Kirsten Blikendaal

Mannetjeskikkers kwaken nog eventjes op vol volume

Ook gek van die herrieschoppers? 'Ze horen erbij'

Heeft u al wakker gelegen van kwakende kikkers? Veel Nederlanders wel. Waarom maken ze tot laat in de avond zo veel geluid? Het antwoord: de mannetjes zijn sinds deze maand weer op 'vrouwenjacht'.

Burenruzies, rechtszaken en telefoontjes om die 'beesten' weg te halen. Bij Ravon (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) weten ze er alles van. Zodra de groene kikker in mei luidkeels op vrouwenjacht gaat, kunnen ook bij mensen de hormonen opspelen.

"Ja, die groene kikkers kunnen nu aardig wat lawaai maken", erkent projectleider Raymond Creemers. "Ze gaan nu paren en eitjes leggen." En die mannetjes laten hun aanwezigheid blijken en gaan tegen elkaar op kwaken."

Mei en juni zijn de maanden dat de groene kikkers zich voortplanten en dat de mannetjes vrouwtjes proberen te lokken. 'Boerennachttegaal' worden ze zelfs genoemd. Op zwoele zomeravonden willen ze tot 's avonds laat flink doorkwaken. "Het is eigenlijk het geluid dat in een Nederlandse sloot en vijver thuis hoort", zegt Creemers. "Wij krijgen ook wel klachten dat mensen niet kunnen slapen, maar het is de natuur en dieren maken nu eenmaal geluid."

Mensen zijn er niet meer aan gewend, merken ze bij Ravon. De overlast kan ontaarden in burenruzies of lange wettelijke procedures. Omwonenden van een vijver 'op vol volume' nemen nogal eens contact op of die kikkers niet het zwijgen toegebracht kunnen worden, maar dat antwoord is altijd negatief. Alle inheemse kikkers en padden zijn beschermd in de Flora- en faunawet. En verplaatsen heeft meestal weinig zin. De dieren komen dan vaak weer terug of hun plaats wordt door soortgenoten ingenomen. "Het goede nieuws is dat het altijd weer voorbijgaat", zegt Raymond Creemers.

Klachten

Ravon raadt mensen met een vijver die klachten krijgen van buren aan om die buurtbewoners eens in de tuin uit te nodigen. 'Onbekend maakt onbemind', aldus de kennisorganisatie. 'Soms is het al voldoende dat ze weten hoe de kwakers eruitzien en waarom ze kwaken.'

Er is nog een reden om wat clementie voor de roepstoeters te hebben. Amfibieën hebben ook te lijden onder de aanhoudende droogte. "Het is een heel slecht jaar voor onze dieren", zegt Creemers. "Er zijn weinig waarnemingen, omdat heel veel wateren zijn drooggevalen." Doordat de waterstand veel te laag is, is er nauwelijks voortplanting. Dat kunnen ze één jaar wel hebben, maar het is nu al de vierde keer in tien jaar tijd dat dit gebeurt en dat is wel heel veel."

Extra reden om die kikkers juist niet te storen als ze willen paren dus. "We moeten er wel een beetje zuinig op zijn ja", zegt Creemers. "Even uitzitten dus, over een maand is het grootste leed voorbij." Voor de mensen die het echt niet uithouden: wanneer zijn de mannetjeskikkers uit geflirt? Vanaf 23 juni, aldus de amfibie deskundige. "Als de dagen weer korter worden, neemt het gekwaak sterk af."

Dennis Naaktgeboren

Inheemse planten in je tuin trekken tal van insecten

Natuurlijke liefhebbers beweren dat je in je tuin beter inheemse planten kunt planten dan uitheemse. Die bewering klopt. Planten en dieren zijn samen geëvolueerd. Planten kunnen zichzelf bevruchten, maar meestal maken ze voor hun voortplanting gebruik van insecten. Als je een plant uit China in de Hollandse tuin plant, is de kans groot dat de bijpassende insecten hier niet massaal rondvliegen.

Maar wie geniet van een tuin vol melde, pispotjes en weegbree? Bestaan er wel inheemse planten die even mooi zijn als uitheemse? Zeker, die zijn er. Salomonszegel, kattenstaart en veldsalie, bijvoorbeeld. Of, als het struiken moeten zijn, meidoorn en Gelderse roos. We hebben zelfs inheemse rozen, zoals de egelantier en de duinroos. Je kunt gemakkelijk een tuin vullen met vaderlandse planten.

Salomonszegel is een van onze sierlijkste schaduwplanten, met overhangende stengels van een halve meter hoog vol bungelende groenig-witte klokjes. Het blad wordt na de bloei vaak gegeten door zaagwespen, maar zelfs dan is het overblijvende kantwerk van bladnerven prachtig.

Kattenstaart bloeit met lilaroze aren. Je ziet de plant vaak langs de slootkant, maar ook in gewone, droge tuingrond doet hij het prima. Hij blijft daar hoogstens wat lager dan langs de sloot. Kattenstaarten trekken veel vlinders en bijen.

Veldsalie is ook al zo'n insectenfavoriet. De plant bloeit met paarsblauwe aren, wordt ongeveer een halve meter hoog, is droogtebestendig en gemakkelijk zelf te zaaien. Verzamel de zaden na de bloei, bewaar ze droog en koel en zaai ze in het voorjaar. Meidoorn is een van onze mooiste struiken. De normale vorm bloeit wit, maar ook roze bloeiende meidoorns zijn in de handel verkrijgbaar. Als solitair zou ik de meidoorn niet toepassen, al was het maar om de scherpe doornen. Maar als haag is de meidoorn een trekker van insecten en een toevluchtsoord voor allerlei zangvogels. Een meidoornhaag houdt katten tegen en ook sperwers geven de jacht op als de vogels waar ze op jagen in zo'n gedoornde haag vluchten. Ruim je het scherpe snoeisel van een meidoornhaag op, zorg dan wel voor een kruiwagen met een massief wiel in plaats van een luchtband. De Gelderse roos bloeit met witte schermen en is daarna tot diep in de winter beladen met rode bessen. Vogels laten ze hangen tot alle andere bessen op zijn.

De redding van insecten ligt op de terrasjes in de stad

Het gaat slecht met de insecten in Nederland, maar er is hoop. En die ligt verrassenderwijs in de stad, zo blijkt uit een onderzoek dat vandaag verschijnt. Neem bijvoorbeeld de terrasjeskommazweefvlieg, die graag opduikt bij borrelende stedelingen. 'Insecten zijn misschien niet zo geliefd, maar ze zijn essentieel voor de natuur, dieren en onszelf.'

De cijfers zijn zorgwekkend: liefst 40 procent van alle insectensoorten wereldwijd wordt met uitsterven bedreigd. Je hoeft geen natuurliefhebber te zijn om het ook in Nederland waar te nemen. Zo worden er historisch weinig vlinders geteld. Intensieve landbouw, met veel gebruik van pesticiden, en klimaatverandering eisen hun tol.

Maar een nieuw rapport van het Kenniscentrum Insecten (EIS), in opdracht van de organisatie Natuur & Milieu, biedt hoop. En die ligt in de stad. Juist daar zijn kansen om insecten weer volop te laten floreren. Omdat er in de stad minder pesticiden worden gebruikt dan op landbouwgrond, bieden steden een 'schuilplaats' en een veilig leefgebied voor insecten, zo concluderen de onderzoekers.

„We zien dat het in steden relatief beter gaat dan op het platteland”, zegt Linde Slikboer van het Kenniscentrum Insecten. „De aandacht gaat natuurlijk wel veel uit naar natuurgebieden die kwetsbaar zijn, maar in steden kunnen we zo ontzettend veel bereiken. Al is het maar omdat we zelf ook graag best veel groen om ons heen hebben. Daar zijn steeds meer mensen het over eens.”

Steden waar de ruimte voor de auto wordt ingeperkt en waar meer ruimte is voor groen, bieden dus ook hoop voor insecten. Voor wie juist denkt: wel prettig, minder insecten, scheelt weer het schoonmaken van de voorruit van de auto of minder beestjes in je zomerse drankje, even een kleine biologies. Want insecten zijn volgens Slikboer cruciaal voor ons ecosysteem. Voor mensen, voor

andere dieren en voor de natuur. "Insecten zijn misschien niet zo geliefd, maar ze zijn essentieel voor het zuiveren van water, voor natuurbeheer en als voedingsbron voor vogels."

Genoeg redenen om ze met open armen in onze steden te ontvangen dus. Ruim een derde van alle insectensoorten komt al voor in de stad en 10 procent is er zelfs van afhankelijk. Veelvoorkomende soorten zijn lieveheersbeestjes, bijen en zweefvliegen. Grote kans dat u al eens een drankje heeft gedaan in de nabijheid van een terrasjeskommazweefvlieg. Deze zweefvlieg heeft zijn naam er nota bene aan te danken omdat ze op zomerse dagen graag rondvliegt bij terrassen. "We weten niet wat er in hun hoofd omgaat, maar ze lijken nieuwsgierig", zegt Slikboer. "Ze hangen graag rond mensen."

Ook de vuurwants, met roodzwart kleurenpatroon, gedijt goed in de stad. Ze zitten soms met tientallen tot honderden tegelijk op een boomstam in een park. En de blauwzwarte houtbij valt nu nog onder de zeldzame stadsinsecten, maar kan onder de juiste omstandigheden ook prima met ons samenleven.

Zo liggen er voor veel meer insecten kansen, mits steden daar ook op worden ingericht. Voor een tiende van de soorten is het volgens de onderzoekers zelfs essentieel. Natuur & Milieu heeft elf richtlijnen opgesteld om insecten een zetje in de goede richting te geven. Een greep: zorg voor leefgebieden verspreid over de stad, voor ecologische verbindingen tussen die gebieden en plant inheemse bomen, struiken en kruiden. De potentie is er, volgens de organisatie. Zo zouden liefst 3500 wijken geschikt zijn om 'veilige, voedselrijke en bloeiende gebieden' voor insecten te worden. "Het is het moment om dit op te pakken", besluit Slikboer.

Dennis Naaktgeboren

Om te onthouden

Handige websites

www.ivn.nl/woerden

www.mycologen.nl

www.hetkanwel.nl

www.groen-natuurlijk.nl

www.vogeldagboek.nl

www.duurzaamwoorden.nl

www.slimwoner.nl

www.padden.nu

www.blwg.nl

www.inbredius.nl

www.bewustbiologisch.nl

www.natuurronddecattenbroekerplas.nl

www.birdfocus.nl

www.telmee.nl

<https://meerbomen.nu>

www.hugokotestein.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.vlinderstichting.nl

www.sovon.nl

www.vogelgeluid.nl

www.jaarvandescholekster.nl

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

<https://www.floron.nl/>

www.eis-nederland.nl

www.vlinderhof.com

www.nmu.nl

www.zaadgoed.nl

www.vogelbescherming.nl

www.landgoedbredius.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.naturetoday.com

www.degroenerotonde.nl

www.knnv.nl

Organisatie

Bestuur

Voorzitter(ad interim)	André van Kleinwee	andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris/contact-persoon	Rob van Son	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Penningmeester	Walter Hoes	wthoes@ziggo.nl
Bestuurslid	Marian Christiaanse	mariannechristiaanse@gmail.com
Bestuurslid	Henk Veldhuyzen	henk260446@gmail.com

Coördinatoren

Cursussen en lezingen	Marian Christiaanse	mariannechristiaanse@gmail.com
Excursies voor leden en donateurs	Bestuur	
Gidsenwerkgroep	Vacant	
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962 andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	06-44320031 erwin.meijer@ziggo.nl
Plantenwerkgroep	Cobie van der Hoek	0348-410239 cobie.vanderhoek@gmail.com
Publiciteit	Vacant	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Redactie GO	Wout Nagel	06-22926472 ivn.groeneopkikker@gmail.com
Vertrouwenspersoon	Vacant	ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com
Vogelkijkgroep	Vacant	
Biodiversiteitsteam	Ton Rullmann	tonrullmann@pm.me
Websitebeheer/Facebook	Vivian van Deel	06-42060712 vivian_boers@hotmail.com
Openstelling InBredius zondagmiddag 13 uur tot 16 uur	Lisa van Hemert	lisavanhemert@hotmail.com

Leden/Donateurs

Contributie 2024 per kalenderjaar	als lid, €25,00 als donateur, €20,00 als jeugdlid, €15,00	Banknummer IVN Woerden: NL 87 TRIO 039.04.67.413
Opzeggen	twee maanden voor het einde van het kalenderjaar, schriftelijk bij het secretariaat.	

